

Самур

№ 7 (196) 2007-ЙИСАН 26-ИЮЛЬ

1992-йисан январдилай акъатзава

ЦИЙИВИЛЕР

200 ЦИЙИ МЕКТЕБ КАРДИК АКАТДА

Алай йисан эхирдалди чи республикада 200 цийи мектеб кардик акатда. Абурукай 60 Бакуда эцигзавай мектебар я. Меркезда гъакни хуьтлуьз 250 мектебдиз чим акъудун патал герек тир крар кьилиз акъудзава.

Республикадин районрикай Закъаталада ва Къахда генани пара мектебар кардик акатда. Закъатала райондин Макъов, Сувагил, Къандах хуьрера цийи мектебар эцигна куьтягъзава. Ина гъакни шегъердин 5-нумрадин мектеб ва гимназия патал цийи корпусар эцигзава. Къах райондин Къашкъачай хуьре 260 аял патал мектеб эцигнава. Исятда Шихлар ва Ибахлы хуьрера цийи мектебар эцигзава. Сентябрьдалди 6 мектеб гуьнгунна хутада.

ШЕГЪИДРИН ХИЗАНРИН КЪАЙГЪУ ЧУГВАДА

Исятда уьлкведа пенсия къачузвай 15650 шегъидрин хизанар ава. Виликай къвезмай йисуз абурун пенсияр 40-50 процент артухарда. Идалай гъейри шегъидрин хизанрик акатзавай гъар са касдиз гъар вацра алава яз 130-140 манат пул гуда.

Алай вахтунда шегъидрин хизанриз 105 манат пенсия, гъар са касдиз 100 манат алава пул ва гъар са шегъиддин аялдиз 95 манат пенсия гузва. Гъукмади шегъидрин хизанриз къайгъударвал артухарун патал 2008-йисуз маса тедбирарни кьилиз акъудда.

ЯРГЪАЛ ХУЪРЕРИЗ МУАЛЛИМАР РАКЪУРДА

Сентябрдин варз алуькбайла республикадин яргъал хуьрериз 1308 муаллим ракъурда. Исятда муаллимар агакъзавачир хуьрер тлимил авач. А хуьрериз физ къанзавай ксарни жагъурун регъят туш. Гъавилий Минобразованиди яргъал хуьрериз физвай муаллимар гъевесламишун къарардиз къачунва. А муаллимриз гъар вацра мажибдилай гъейри алава яз 200 манат пул гуда. Яргъал хуьрериз муаллимар гуьгъуьллудаказ фида. Абуру патал маса къезилвилдин шартларни фикирда къунва.

Виликай къвезмай йисуз республикадин вири зонайра алакъунар авай аялар патал кьилди мектебарни кардик кутада.

ШЕКИ ШЕГЪЕР МАДНИ ИЕР ЖЕДА

Вичихъ къадим тарихар авай Шеки шегъер къвердавай абад жезва. Алай вахтунда ина 3500 чкадин стадион, ял ягъидай чъехи парк гуьнгунна хуьтава. Шегъерда яшайиш патал 5 лап къакъан дараматар эцигзава. Къарабагъдин дяведа чпел хирер хъанвайбуру патал 24 хизан куьч жед кьилди къвал эцигна куьтягъзава. Ина кьве мектеб патал цийи корпусар эцигзава. Рекъериз цийи кьилий асфалт экизава.

Шегъердин "Юхарибаш" лугъудай чка музей хьиз хуьн къарардиз къачунва ва гъавилий ина гъар куьче, гъар къвал гуьзчивилик кутунва. Цийи дараматар эцигдайла вирина шегъердин къадимвилдин акунар хуьз алахъзава.

ТАЛА ВАЦАЛ КУЪРСНАВАЙ МУЪГЪ

Закъатала райондин Тала вацал цийи муьгъ эцигзава. 1928-йисуз эцигай ва гила арадай акъатнавай цуру муьгъ куьрснавай цийи муьгъ эвез ийида. Муьгъуьн яргъивал 160 метр, гъаркъуьвал 11 метр жеда. Ихътин муьгъ Закъафкъазияда сифте яз Закъаталада эцигзава. Им Туркиядин Богъаз муьгъвен гъевчи модел я.

Эхиримжи йисара Закъаталада Бегъмеьз вацал кьве муьгъ эцигна кардик кутунва. Закъатала - Дана чи рекъени цийи муьгъ кардик акатнава. Мухах вацал яргъал йисара зуракъ амай муьгъ эцигна куь-

ВАН АБУНА!

СТУРВИЙРИХЪ ЧЕХИ МУРАДАР АВА

МАСАНА ЯШАМИШ ЖЕЗВАЙ ХУЪРУЪНБУРУЗ ХАЙИ МУГ АВАДАН ИЙИЗ, КУЪГЪНЕ АДЕТАР КАРДИК КУХТАЗ КЪАНЗАВА

Алай вахтунда гъаф стурвиар хайи хуьр туна, масана яшамаш жезва. Амма и хуьряй акъатай къегъал ксарни гъамиша хайи ватандин таъсиб хуьзва. И йикъара абурукай са шумуд касди санал къватл хъана хайи хуьруьн къайгъуйрикай, Стур аваданламишуникай веревирдер авуна. Абуру гъам хуьре, гъамни масана яшамаш жезвай вири хуьруьнбуруз и кардик къуьн кутан патал эвер гана.

Алай йисан 10-июндиз Стура кьиле фейи Гатун суварин мярекатдал меслят хъайивал, къе хайи хуьруьз генани муькуьвай куьмекар гана къанзава. Хуьруьн рехъ гуьнгунна хутан патал техника авач. Агъалияр хъвадай цивди таъминарна къанзава. Хуьруьн мектебди ва мискиндини къайгъударвал тлалабазава. Са гафни авачиз, ибуру куьруь вахтунда ва са кьве касдивай кьилиз акъудиз жедай крар туш. И крарик вири стурвийри къуьн кутана къанзава.

Масана яшамаш жезвай стурвийрихъ хуьруьнбуруз тек са пулуни такъатралди ваъ, гъакни марифатдин рекъелди куьмекар гудай ниятар ава. Жегъилриз рехъ къалурун, стурви алимар ва вилик-къилик квай ксар мектебдин аялрихъ галаз фад-фад гуьруьшмиш хъун чарасуз я. И тедбирарни Гатун сувар хъиз тешкиллудаказ кьиле тухвана къанзава. Авайвал лугъун хьн, къадим лезги адетрикай тир Гатун сувар рикелай ракъурнавай. И сувар стурвийри картуфриз накъв гана, векъиз фидай вахтар алуькдалди, июндин сифте кьилера кьейд ийидай. Гила девирдин тлалабунар фикирда къуна, стурвийри и суварин мярека-

тар гъар йисуз июндин къвед лагъай паюна кьиле тухуда. А вахтунда масана яшамаш жезвай вири стурвиар хайи хуьруьз хкведа, абуру чпин муькуьва-къилийрал кьил члугвада, гъакни мектебдиз ва мискиндив куьмекар гуда.

Куьгъне суварар арадал хкун патал маса хуьрера ва шегъерра яшамаш жезвай стурвийри сад-садаз хабар гана, чпихъ авай мумкинвилер фикирда къуна, и кардиз куьмек гана къанзава. Мярекатрин вахтунда вири агъалийри санал къватл хъана хуьруьн къайгъуйрикай веревирдер ийида, та-тугайвилер арадай акъуддай рекъер жагъурда. Ина къадим къугъунар, хуьруьн ансамблдин концертарни кьиле фида.

Ибуру стурвийрин мурад ар я. Абурухъ Гатун сувар хъиз, Цуькверин сувар ва маса адетарни арадал хкидай ният ава. Хуьруьнбурун кьилин мурад чеб чъехи хъайи, чпиз дуьнья чирай, чи бубайри виш йисара къегъал-

вилелди чапхунчийрикай хвейи хайи чил, хайи хуьр мадни абад авун я. И крар кьилиз акъудайтла, чи бубайрин руьгъерни шад жеда. Стурвийри фагъумзавайвал, чи дагълари хъиз гъар са лезгидини даим такабурувални михъивал, къегъалвални вилегъвал, жуввал хвена къанзава!

Этибар **СТУРВИ**

РЕДАКЦИЯДАЙ: *Kular райондин Стур хуьруьн таъсиб хуьзвайбуру къарагъарай месъладикай чна газетдин чпиз акъудай "Хайи хуьруьн къайгъу члугван!" (2007-йисан 29-июнь) макъалади маса хуьрерин векилризни эсер авунва. Гъавилий редакцияди чи ватангъелийриз и гъерекатдик къуьн кутан патал эвер гъуьва. Чна хайи хуьр къвачел ахкъалдариз, къадим адетар арадал хкиз алахъзавайбурун хийирлу крарикай ара датлана макъалаяр чап авун къарардиз къачунва.*

ЧАКАЙ КХЪЕНАЙ...

Омскдин кледеда хуьзвай къафкъазвиар... ватан клани, халкъ клани, хизандал рикл алай намуслу ва гъейратлу къегъал руьхва-яр, текдаказ ва я са шумуд атлу галаз дуьшмандин чъехи къушундин хуьуз акъатай, азраилдин вилин къенез килигиз-килигиз жезг члугур игит партизанар, авайвал лагъайтла, сиясатдин къурбандар хъайи ксар тир. Заз дуьстагърин арада са кап фан патал начальникдиз вичин юлдаш маса гайибурни, къаравулчидин вилик дукл хъиз мет чилиз ягъайбуруни акунва, анжах гардан клирай, инсанвиллиз леке гъизвай гъерекат авуна вичин твар къацурай лезги акунач. И инсанриз чеб вуьжар ятла хъсандиз чизва. Абурухъ дагъвидин такабурувал, дагъвидин къегъалвал, дагъвидин касвал ава.

Ф.М.ДОСТОЕВСКИЙ,
XIX виш йисан урусрин машгъур хъыраг.

Гъахъ патал женгиниз
къегъалар экъечда.
Лезги халкъдин мисал.

ГАДАЦИЙИХУЪР

Юкван виш йисара арадал атай Гадацийихуърукай са шумуд риваят ава. Ингъе хуърун тарих и риваятар галачизни тайнар из жада.

Гилан хуърун бине са шумуд виш йис инлай вилик кутурди я. Сифте яз адакай XIII виш йисан араб тарихчи Закария ал-Къазвиниди вичин "Асарул Билат ва Агъваруъл ибат" эсерда малумат ганва. Им тамарин юкьва авай, карвандин рекъин мукъув экля хъанвай чехи хуър тир. И хуърун агъалияр чпин виликан хуър чклайдалай гуьгъуниз иниз куьч хъанай. И малуматди къадим Гадархуър чи риклел хкизва. А хуър араб чапхунчийрикай Гъарун ар-Рашида IX виш йисан эвелра чи чилерал 30 агъзур низарияр куьчарай члавуз чукIурнай. Моисей КъакъанкъатвацIвиди вичин "Агъвандин тарих" ктабда хъизвайвал, гъа береда Гъарун ар-Рашида Албаниядин агъалийриз гзаф зулумар авунай.

VIII виш йисан эхирра Гъарун ар-Рашида агъалийрал лугъуз тежедай къван залан харжар эцигнай. Гъавилияй маса халкъар хъиз, лезгиярни кIвачел къарагънай. Абурун бунт къаткурдай вахтунда арабри чи цIудралди хуърер чукIурнай. Абурук Гадархуърни акатзава. ЧукIурай хуърерикай къвед гилан Гадацийихуърун чилерал алай. Тарихдин чешмейри хъиз, археологиядин амукайрини и делил субутзава. А хуърерикай Азербайжандин алимар Ж.А.Халилова, Къ.О.Къошкарлыди ва Р.Б.Аразовади 1991-йисуз Бакуда урус чIалалди чапдай акъудай "Кефер-РагъэкъечIдай Азербайжандин археологиядин амукаяр" ктабда малумат ганва.

Сад лагъай хуър гилан Вердиханпел лугъузвай чкада, Гадацийихуърувай 1 километр яргъаз, адан къибле пата хъанай. И пелел кутур хуърун амукаяр, чкIанвай цлар алатай асирдин 50-йисаралди амай. Археологиз инай нехишар алай хъенчIин къапар жагъанва. Абуру фагъумзавайвал, хуър VIII асирда чкIанва.

Къед лагъай хуър гилан Къазиханпел лугъудай чкадал алай. И пел Гадацийихуърун къибле-рагъэкъечIдай пата ава. Къадим хуър алай пелен майдан 1100 квадратметр я. Хуър чиливай 3-6 метр къван къакъанда кутунай. Инай археологиз хъенчIин къапарихъ галаз санал кваркваци къванерни

жагъана. IV асирда вичин бине кутур и хуър абуру VIII асирда чкIайди тестикъарзава.

Идалай гъейри Гадацийихуърун чилерал мадни къве хуър хъанай. Абурукай сад гилан Магъмудапел лугъудай чкада кутунай. Гилан хуърувай са километр къван ягъал тир къадим хуърун амукайри адан тарих IV- VIII виш йисариз талукъ тирди субутзава. Археологиз инай къадим къапарилай гъейри цларин амукаярни жагъанва. Чиливай 7-9 метр хкаж хъанвай Магъмудапелен чин 1600 квадратметр я. Ина юкван виш йисариз талукъ кIеле хъанай.

Къуд лагъай хуърун амукаяр Гадацийихуърун кефер-рагъэкъечIдай пата, Шамиланпеле жагъанва. Чиливай 8-15 метр къван хкаж хъанвай и пелен майдан 2000 квадратметр я. Археологиядин амукайри субутзавайвал, инал генани къадим хуър хъанай. Майишатда менфят къачузвай къадим гъилин регъвери ва маса къапар хуърун бине IV- VI виш йисара кутурди субутзава.

Тарихдин чешмейра винидихъ чна тIварар къур къунши хуърерин агъалийри гилан Гадацийихуър алай чкадал цIийи хуър кутурди тестикъардай са делилни авач. Гадархуърун агъалийри лагъайтIа, къведра цIийи хуър кутунай, амма къулай шартIар авачирвилиятIа хуърер гадарнай. Эхирни абуру XII виш йисан эвелра гилан Гадацийихуър алай пелерал хуър кутунай. Абуру иниз виликан хуърун - Гадаррин тIвар ганай. ЦIийи Гадархуърун тIвар гуьгъунлай ГадарцIийи хуър ва (р) сес аватна Гадацийихуър хъанай. Илимдин рекъелди "Гадацийихуър" гафуниз икI баян гуз жада.

Риваятар асасдиз къачуртIа, и хуър са гадади кутурди я ва гъавилияй ада кутур цIийи хуъруз Гадацийихуър тIвар гайиди я лугъуза. Бязи авторри хуърун тIвар "гада" тайифадин тIварцIихъ галаз алакьалу я лугъуза. Им акъулдивай къатуниз жада фикир-фагъум я. Амма тарихдин чешмейра чи чилерал ихътин тайифа яшамин хъайиди субутдай са делилни авач.

Алай девирда вичин агъалийрин къадардал гъалтайла КцIар райондин чехи хуърерикай тир Гадацийихуър тарихда гъамиша чешнелу хъайиди я. И хуърун агъалийри гъам Надир шагъдин, гъамни урус пачагъдин къушунрин аксина къиле фейи женгера

мукъувай иштиракнай. 1837 ва 1877-йисарин бунтара, 1918-йисуз эрмени дашнакрихъ галаз ягъ-ягъунра гадацийихуърунвияр чешнелу хъанай.

Гъахъ патал женг чIугур гадацийихуърунви къачагъар иллаки сейли я. Урусрин машгур къхъираг Владимир Дала гадацийихуърунви къачагъ Гъасанаккай къилди повест кхъенай. Девлет-луйрин гъахъсузвилерин акси яз, гъамиша кесибриз куьмек гайи Гъасан неинки Къуба аялатдиз, гъакI вири Къафкъаздиз машгур хъанай. Суьругъндай катая Гъасанавай ватандиз къвез хъаначир. Урус пачагъдин гъилибанри адан вилик къве рехъ эцигнай: я дустагъдиз хъфин, яни армияда къул-лугъ авун. Къачагъ Гъасана къвед лагъай рехъ хъанай ва военный крарай хъсандиз къил акъудзавай ада гуьгъунлай полковниквилдин чин къачунай.

ГадацийихуърятIа къегъал ксар гзаф акъатна. Ина дидедиз хъайи Гуьлмет Жабраилова са шумуд йисуз Къуба уезддин приставвиле кIвалахнай ва ам урус пачагъдин патаяй са шумуд ордендиз лайих акунай. Маарифчи Мулла Гъажи эфенди гъам Къуба, гъамни Куьре магъалриз машгур тир. Ада сифте яз хайи хуъре къилди мектеб ачухарнай ва кесибрин аялриз тарсар ганай. XIX виш йисан сейли шаир Саяд Пери Рагъимхановадин шиирар исягъдани халкъдин меце ама. Вич Ленинан ордендиз лайих акур муаллим Хуьземмед Къадимова, ватан хуьзвай органра кIвалахай полковник Исфендияр Исмаилова, техникадин илимрин кандидат, доцент Гъасанагъа Сардарова, адан стхади - республикада сифте яз сиясатдин илимрин кандидатвилдин тIвар къачур Мамедагъа Сардарова ва масабур хайи хуърун тIвар хкажна.

Гадацийихуърухъ яшайиш патал къулай шартIар авайвилиятIа алатай асирра маса лезги хуърер иниз гзаф инсанар куьч хъана атанай. Куьредин хуърерай атайбуру ина къилди магъле кутуна. Идалай гъейри хуъре Вили магъле ва Агъа магълени ава. Къунагъар, еркер, ахцегъар, цIурухтаяр хътин тухумрини иниз маса хуърерай инсанар куьч хъайиди субутзава. Тухумрин арада кушутIар генани машгур я, гъавилияй бязи хуърерин агъалийри гадацийихуърунвиляр кушутIарни лугъуда.

Седакъет КЕРИМОВА

Dünya şöhrətli alim, Rusiya Elmlər Akademiyasının həqiqi üzvü, REA Fəlsəfə İnstitutunun direktoru, Rusiyanın baş filosofu Abdusalam Hüseynovun əsərlərindən dünyanın 200-dən çox ölkəsinin ali təhsil ocaqları faydalanır. Yeni nəzəriyyələr müəllifi kimi tanınmış Abdusalam Hüseynovun 50-dən çox əsəri dünya fəlsəfə elmi xəzinəsinə daxil olmuşdur. Etika sahəsində öz məktəbini yaratmış görkəmli alim 60-dək elmlər namizədi və doktoru yetirmişdir. Dünyanın tanınmış təhsil müəssisələrində akademik A.Hüseynovun onlarca davamçısı çalışır.

Elmi nailiyyətlərinə görə alim bir çox yüksək mükafatlara layiq görülüb. 2005-ci ildə "Fəlsəfinin yeni ensiklopediyası" adlı dörd cildlik nəşrin hazırlanmasındakı xidmətlərinə görə A.Hüseynova Rusiya Federasiyasının Dövlət Mükafatı verilib.

Maraqlıdır ki, ötən əsrin 80-ci illərinin sonunda və 90-cı illərin əvvəllərində keçmiş SSRİ respublikalarının bir çox yazarları məşhur alimi özününküləşdirmiş, onun milliyyətçə ləzgi olduğunu göstərməmişlər. Həmin dövrdə Dağıstanın, Azərbaycanın, Özbəkistanın, Türkmənistanın və Qazaxistanın bəzi mətbuat orqanlarında belə məqalələr dərc olunmuşdur. Həmkarlarının "Rusiyanın baş filosofu" adlandırdıqları akademik A.Hüseynovun şəxsiyyəti və yaradıcılığı ilə bağlı qeydləri oxuculara təqdim edirik.

MƏŞHUR SÜLALƏNİN YETİRMƏSİ

1939-cu ildə Dağıstanın Süleyman Stalski rayonunun Alqadar kəndində anadan olmuş Abdusalam vaxtilə nəinki Qafqazda və Rusiyada, həmçinin Orta Asiyada və Yaxın Şərqdə şöhrət tapmış məşhur ləzgi sülaləsinin yetirməsidir. Onun atasının babası Hacı Abdullah efəndi Dağıstanın tanınmış alimlərindən idi. 1833-cü ildə o, görkəmli ləzgi alimi və azadlıq çarçısı, Qafqazda müridizmin banisi, imam Şamilin müəllimi olmuş Şeyx Məhəmməd Yarağının qızı Hafisatla evlənmişdi. Hafisat ona üç oğul bəxş etmişdi: Həsən, Hüseyin, Məhəmməd.

Boya-başa çatdıqdan sonra oğlanların üçü də məşhurlaşır. 24 dil bilən, 6 dildə - ləzgi, Azərbaycan, ərəb, türk, fars və rus dillərində yazıb-yaradan, "Asari Dağıstan", "Cırab al-Mamnun", "Divan al-Mamnun" və digər məşhur əsərlərin müəllifi olan Həsən Alqadarvinin ötən əsrin əvvəllərində Azərbaycanın "Söz", "Səda", "Həyat", "İttifaq", "Tazə həyat", "İqbal" qəzetləri və başqa mətbuat orqanları "Qafqazın böyük alimlərindən biri, xalq yolunda həyatından keçmiş mübariz", Dağıstan mətbuatı "dağıstanlı alimlər sırasında ən birinci alim və istedadlı şair", Qahirədə çıxan "Mizan" qəzeti "Böyük Qafqaz alimi", Rusiya və Orta Asiya mətbuatı "nəinki Qafqazın, həmçinin bütün Şərqi ən nüfuzlu alimlərindən biri, böyük ərəb-Qafqaz şairi, çox istedadlı tarixçi" adlandırmışdı.

İkinci qardaş Hüseyin xaricdə hüquq təhsili alaraq, vətənə qayıtmış və hakim işləmişdi. Üçüncü qardaş Məhəmməd uzun illər Qasımxür nahiyəsinin qazisi olmuşdu.

Həsən Alqadarvinin böyük oğlu Əli Sankt-Peterburq Universitetinin hüquq fakültəsini bitirmişdi, Dağıstanın tanınmış ictimai xadimlərindən idi. Əlinin oğlanları Qotfrid (Cəbrayıl) və Henrix (İsrafıl) bütün dünyada tanınmışdılar. Ləzgi və Dağıstan peşəkar musiqisinin əsasını qoymuş, Dağıstanda ilk dəfə opera və balet bəstələmiş, ləzgi, avar, qumıq və lak musiqi mədəniyyətini elmi şəkildə araşdırmış, onların xalq musiqisi nümunələrini dərc etdirmiş, ilk musiqi texnikumu yaratmış, "Xoçbar" operası və "Qaraçaq" baleti, "Dağlar, sizin qüdrətinizi unutmaq olmaz", "Mən bu damın üstündə təkəm" romansları və başqa əsərləri dünya musiqisinin qızıl fonduna daxil olmuş akademik Qotfrid Həsənov iki dəfə SSRİ Dövlət mükafatı laureatı, RF-nin və Dağıstanın əməkdar incəsənət xadimi idi. O, peşəkar musiqinin bütün janrlarında 400-dən çox əsər yaratmışdı. 100-dən çox qədim xalq mahnılarını toplayaraq, yenidən işləmiş və xalqa qaytarmışdı. Q.Həsənovun elmi məqalələri dünyanın 60-dan çox ölkəsinin mətbuat orqanlarında dərc olunmuş, bəstələdiyi musiqi nümunələri 130-dan çox ölkədə səslənmişdir. XX əsrin görkəmli bəstəkəri M.Qlazunov Qotfridi "dünyanın nadir musiqiçilərindən biri" adlandırmışdır.

Henrix Həsənov da həyatda böyük iz qoyub. Dünyanın ən görkəmli alimləri, ixtiraçıları və konstruktorları sırasında adı çəkilən H.Həsənov dəniz gəmiləri atom mühərriklərinin baş konstruktoru işləyəndə elə ixtiralar edib ki, onlar hələ də hərbi sirr kimi saxlanılır. Kontr-admiral, texnika elm-

ləri doktoru, akademik Henrix Həsənov ölkə qarşısındakı xidmətlərinə görə SSRİ Dövlət mükafatına və Lenin mükafatına, iki Lenin ordeninə və Qırmızı Əmək Bayrağı ordeninə, Sosialist Əməyi Qəhrəmanı adına layiq görülüb.

Hacı Abdullah efəndinin ikinci oğlunun, yeni Hüseynin nəslə Hüseyinovlar fəsilini daşıyır. Məşhur Dağıstan şairi İbrahim Hüseyinov, akademik Abdusalam Hüseyinov, akademik Şamil Hüseyinov, fəlsəfə elmləri doktoru Farid Hüseyinov, Dağıstanın tanınmış pedaqoqu, RF-nin və DR-nin əməkdar müəllimi Nuriyat Alqadarvi, həmçinin başqa tanınmış elm və mədəniyyət xadimləri bu nəslin nümayəndələri kimi, məşhur sülalənin şərəfini ləyaqətlə qoruyur.

Bu gün Qafqazda, Dağıstanda və Ru-

zifəsinə irəli çəkilir. Bu dövrdə alimin həm SSRİ-də, həm də dünyanın bir sıra ölkələrində - Amerika Birləşmiş Ştatlarında, Avropa ölkələrində, Yaponiyada, Çində və digər Asiya ölkələrində kitabları və yüzlərlə elmi məqalələri böyük tirajla çap olunur. Onun "Əxlaqın sosial təbiəti", "Əxlaqın qızıl qanunu", "Etikaya giriş", "Antik etika", "Böyük mədəniyyətçilər", "Nitsşenin etikasına haqqında oçerk", "Etikanın qısa tarixi" kitabları 60-dan çox dildə işıq üzünə görüb.

Akademik Abdusalam Hüseyinovu dünyanın görkəmli filosoflarından biri adlandıran yapon, alman və ingilis alimləri onun yeni hipotez və nəzəriyyələrini diqqətlə öyrənirlər. Bu sahədə alimin qazandığı uğurlar 2002-ci ildə Moskvada çap olunmuş "Rusiyanın XIX-XX əsr filosofları" kitabında belə qiymətləndirilib: "... Hüseyinov hər dövrün özünəməxsus əxlaq və mədəniyyətinin olması barədə hipoteza yarat-

MƏŞHUR LƏZGİLƏR HAQQINDA BİLMƏDİKLƏRİMİZ

RUSİYANIN BAŞ FİLOSOFU

siyada adı hörmətlə çəkilən Alqadarilər sülaləsi dünyaya 1 admiral, 2 general, 2 gəmi kapitanı, 4 akademik, 5 elmlər doktoru, 5 elmlər namizədi, 1 dünya şöhrətli bəstəkar, 4 şair bəxş edib. Qotfrid və Henrix Həsənovlardan sonra daha 6 nəfər - Abdulkərim (Abdusalamın atası), Abdulkərim, İsmayıl Hüseyinovlar, həmçinin Abdulkərim Əfəndiyev, Sadiq Vahabov və Kərim Murtuzaliyev Vətən qarşısındakı xidmətlərinə görə Lenin ordeninə layiq görülüb. 4 nəfər SSRİ və Rusiya Dövlət mükafatları laureatıdır.

ABDUSALAMIN UĞURLARI

Hələ Alqadar kənd orta məktəbində oxuyanda onunla Dağıstanın və Rusiyanın bir neçə alimi maraqlanmışdı. O vaxt "istedadlı şagirdlər" müsabiqəsi keçirilsəydi, bəlkə də Rusiya Federasiyasında birinci yeri tutardı. Bütün fənlərdən dərin biliyə malik olan Abdusalamın zəkası, geniş dünyagörüşü, mütaliəsi hamını heyran etmişdi. Nəyə qadir olduğunu məktəbi bitirən kimi, sübut etdi. M.V.Lomonosov adına Moskva Dövlət Universitetinin fəlsəfə fakültəsinə imtahan verərək, ən çox bal topladı. Onun fəlsəfəni sevməsində atasının - Lenin ordenli müəllim Abdulkərim Hüseynovun böyük rolu olmuşdu.

Biliyi və təşkilatçılığı ilə tələbələr arasında seçilən Abdusalamı təhsilini başa vuranda etika kafedrasının aspirantı kimi universitetdə saxladılar. O, çox qısa müddətdə fəlsəfədən namizədlik və doktorluq dissertasiyalarını müdafiə etdi. Burada dərslər deyən gənc alimi dünyanın bir neçə məşhur universitetindən işə dəvət etsələr də, o, Moskvada qalıb SSRİ EA Fəlsəfə İnstitutunda etika bölməsinin rəhbəri vəzifəsində işlədi. Onun yaradıcılığı və təşkilatçılığı bacarığı Elmlər Akademiyası rəhbərliyinin diqqətini cəlb edir və A.Hüseyinov institutun direktor müavini və-

isə, əksinə, insan yalnız öz-özünü ruhən zənginləşdirə bilər deyirik.

- Varlılar və kasıblar arasında uçurum getdikcə dərinləşir.

Uçurum yaxşı heç nə vəd etmir. Zor gücünə, oğurluqla, əyri yollarla varidat sahibi olan cəmiyyətin xoşbəxt gələcəyindən danışmaq mümkün deyil. Psixologiyası, əməlləri, imkanları baxımından varlılar və kasıblar arasında şübhəsiz, fərq çoxdur. Lakin onların həyat fəlsəfəsindəki fərq bir o qədər böyük deyil. Hər ikisi var-dövlətin, yaxşı şəraitin önəmi olduğunu deyir, onu qiymətləndirir. Bəziləri dövlətli olduqlarına görə özlərindən razıdırsa, digərləri var-dövlət sahibi olmadıqlarına görə gileylidir. Əslində varlılar və kasıblar bir sapın iki ucudur, onlar istər-istəməz bir-birini yola verməlidir. İndi yoxsulluğa qarşı mübarizə şüarını ortaya atıblar. Aqlın gözü ilə nəzər salanda bundan biabırçı ikinci bir şey tə-

səvvür etmək mümkün deyil. Əvvələn kimi dövlətli, kimi kasıb adlandırmaq olar məsələsinə baxaq. Hər bir kənddə özünü varlı sayanlar var. Amma Mahaçqaladakı milyonçularla müqayisədə onlar çox kasıbdır. Moskvadakı oliqarxlarla yanaşı qoyanda Mahaçqala milyonçuları kasıblar cərgəsinə keçir. Bizim bədbəxtliyimiz varlıların və kasıbların olmasında deyil. Bədbəxtliyimiz insana qiymət verilir, varlılar və kasıblar arasındakı heysiyyətə toxunan fərqlər heç vaxt aradan qalxmayacaq.

İnsanların əksəriyyətinin yoxsulluq həddində yaşaması biabırçılıqdır və bununla heç vaxt barışmaq olmaz. Nə qədər ki, insanlar pula ibadət edirlər, nə qədər ki, cəmiyyətdə insana onun puluna görə qiymət verilir, varlılar və kasıblar arasındakı heysiyyətə toxunan fərqlər heç vaxt aradan qalxmayacaq.

- Sizi yeni utopiyanın nəzəriyyəçisi adlandırırlar...

Əslində bu, bəşəriyyətin gələcəyi ilə bağlı məsələdir. Elm və texnika getdikcə inkişaf edir, lakin insanların mənən inkişafı onunla həməhəng deyil. Onlar zorakılıqdan, haqsızlıqdan və ədalətsizlikdən, pis əməllərdən əl çəkmirlər. Müasir Qərb cəmiyyətini götürək. O belə bir istək əsasında formalaşmağa başladı: elmi-texniki tərəqqi bolluq yaradacaq və belə bolluq insanları qardaşlaşdıracaq, onları xoşbəxt edəcək. Bu gün inamla demək olar ki, Qərbdə həmin formulun yalnız birinci hissəsi həyata keçdi, ikinci hissəsi yox. Avropanın yeni sivilizasiyası yer üzündə insanların ümid etdikləri qardaşlığı və cənnəti yaratmadı. Əksinə, özü ilə bütün bəşəriyyəti qorxuya salan təhlükələr meydana gətirdi.

İndi əsas məsələ odur ki, birgə yaşayışın yeni qaydaları yaradılmalıdır. Onlar mövcud qaydaların müsbət tərəfləri üzərində ərsəyə gətirilməlidir. Bu və ya digər lərdə xarici dəyişikliklərin həyata keçməsi azdır. İnsan özü dəyişməlidir. Necə və hansı istiqamətdə? Hələlik nə həyatda, nə də fəlsəfədə bunun cavabı var. Mənim isə bu barədə fikrim belədir: Bir vaxt dini utopiya var idi və o, cəmiyyətdə öz rolunu oynadı. Onu texnika utopiyası əvəz etdi. Hazırda həmin utopiyanın da imkanları tükənişib. Bu, heç də dinə və elmi-texniki tərəqqiyə ehtiyac yoxdur demək deyil. Məsələ başqa cürdür. Bunlar artıq insanların arzu və istəklərinin təkanvericisi, onları öz işlərində ruhlandırıcı qüvvə deyil. Bəşəriyyətin yeni utopiyaya ehtiyacı var. Bu, zorakılığa üstünlük verilməməsi utopiyası və idealıdır.

Müəffər MƏLİKMƏMMƏDOV

N Ü M U N Ə

Elə maarifçi qadınlarımız var ki, onların ötən əsrin əvvəllərində respublikamızda təhsilin inkişaf etdirilməsindəki xidmətləri hələ də araşdırılmayıb. Belə fədakar qadınlardan biri də İqlimə Əliyevadır. Onun haqqında məlumatları ilk dəfə 1965-ci ildə o vaxt Respublika Xalq Təhsili muzeyində elmi hissə üzrə direktor müavini işləyən Səlimə Şərifova toplayıb. Qeydlərimiz də muzeyin fondunda saxlanan həmin məlumatlar əsasında qələmə alınıb.

İqlimə Bəybalayevna Əliyeva 1896-cı ildə Dağıstanın Dərbənd şəhərində anadan olub. Atasını Bəybala poçt işçisi idi və yeganə qızına təhsil verməyi qərara almışdı. Qərarında sabitqədəm olan ata 1903-cü ildə onu Dərbənddəki rus-müsəlman qızlar

gimnaziyasına qoyur. Qızın istedadı müəllimləri heyran

edir və 1906-cı ildə İqlimə gimnaziyasını bitirəndə ona təhsilini davam etdirməyi məsləhət görürlər. Atasını maddi çətinliklərə baxmayaraq, onu Bakıya gətirir və qız həmin il Bakı rus-müsəlman qızlar məktəbinə daxil olur.

1910-cu ildə məktəbi bitirən İqliməni burada müəllim saxlayırlar. Bir müddədən sonra o, "Nəşr maarif" cəmiyyətinin tövsiyyəsi ilə Balaxanı qəsəbəsində işləməyə göndərilir. 1911-ci ilin fevralında fəaliyyətə başlayan İqlimə çətinliklərlə üzləşir. Burada əslində məktəb yox idi. Qəsəbədə yaşayan neftçi uşaqlarını təhsilə cəlb etmək də asan deyildi. Çətinliklərə baxmayaraq,

MAARİFÇİ QADINLARIMIZ

gənc qız geri çəkilmir, valideynlərlə və uşaqlarla görüşüb

təbliğət işi aparır, özünə tərəfdarlar tapır, nəhayət, 1911-ci ilin yazında qəsəbədə ilk dəfə olaraq neftçi uşaqlarından ötrü qızlar məktəbi yaradır. Onun təşkil etdiyi məktəb tezliklə Bakının nümunəvi tədris ocaqlarından birinə çevrilir. Lakin İqlimə Əliyeva burada uzun müddət işləyə bilmir. Xəstəliyi ilə əlaqədar şəhərə qaaydır və 1914-1917-ci illərdə Bakı rus-müsəlman qızlar məktəbində dərs deyir.

1922-ci ildə atasının vəfatı ilə əlaqədar Dərbəndə qayıdan İ.Əliyeva şəhərin müxtəlif məktəblərində rus dili müəllimi işləyir. Qızın savadı və təşkilatçılıq bacarığı rəhbər orqanlarda çalışanların diqqətini cəlb edir. 1929-1931-ci illərdə Dərbənd Şəhər Sovetinin üzvü olan İqlimə Əliyeva bir neçə il burada xalq təhsili bölməsinin katibi işləyir. O, eyni zamanda 5 il şəhər 5 sayılı məktəbin direktoru vəzifəsində çalışır.

Ailə həyatı qurandan sonra onun vəziyyəti bir qədər dəyişir. Əri Məcid Əliyev Dağıstanın tanınmış cərrahlarından idi. O, həm Mahaçqala şəhərinin xəstəxanalarından birinə rəhbərlik edir, həm də tibb institutunda dərs deyirdi. Vətəninə və xalqına sədaqəti ilə seçilən Məcid 1937-ci ildə repressiya qurbanı olur. O, 1956-cı ildə, ölümündən sonra bəraət qazanır. Ərini itirən və iki oğlunu cəbhəyə yola salan İ.Əliyeva 1941-ci ildə Mahaçqaladan Bakıya köçür və burada müəllimlik fəaliyyətini davam etdirir. Onun mühəndis olan

ŞƏKİLDƏ: İqlimə Əliyeva milli geyimdə. 1910-cu il.

böyük oğlu Nazim müharibədən podpolkovnik rütbəsi ilə qayıdır. Kiçik oğlu Yusuf cəsur təyyarəçi kimi ad çıxarır.

İqlimə Əliyeva Vətən qarşısındakı xidmətlərinə görə 1934-cü ildə "Ən yaxşı zərbəçi" fəxri fərmanına, "1941-1945-ci illərin Böyük Vətən müharibəsində rəşadətli əməyə görə" və "Əməkdə fərqlənməyə görə" medallarına layiq görülüb. 1956-cı ildə pensiyaya çıxan İqlimə Əliyeva ömrünün sonunadək məktəb həyatından ayrılmayıb, gənc nəslin tərbiyəsində yaxından iştirak edib. Yaşı 90-ı adlayanda dünyasını dəyişmiş bu fədakar maarifçinin həyatı gənclərimiz üçün nümunədir.

Gülxar QAFAR QIZI,
Respublika Təhsil Nazirliyinin
Xalq Təhsili Muzeyinin
aparıcı elmi işçisi.

ŞƏKİLDƏ: İ.Əliyeva Balaxanıda təşkil etdiyi qızlar məktəbinin şaqirdləri ilə. 1911-ci il.

XƏBƏRLƏR

PENSİYALAR ARTIRILACAQ

Milli Məclis əmək pensiyaları, sosial müavinətlər, ünvanlı sosial yardım, yaşayış minimumu haqqında qanunlar qəbul edib. Həmin qanunlara əsasən icra orqanı tərəfindən şəhid ailələrinə əlavə olaraq 100 manat məbləğində təqaüdü veriləcəkdir, pensiyaların baza hissəsinin 50 manata çatdırılması, yaşayış minimumunun 64 manat müəyyən edilməsi ilə bağlı sərəncam imzalanıb. Növbəti il üçün bu məbləğ daha da artırılacaq.

FERMERLƏRƏ KÖMƏK GÖSTƏRİLƏCƏK

Respublika Kənd Təsərrüfatı Nazirliyindən verilən məlumata görə bu il Azərbaycan fermerlərinə daha 5 milyon dollar məbləğində kömək göstəriləcək. Kiçik kreditlər fermerlərə bəzi problemləri həll etməyə imkan verəcək. Fermerlərə öz məhsullarını bazara çıxarmaq üçün də şərait yaradılacaq. Bu məqsədlə bir sıra tədbirlər həyata keçiriləcək.

NƏQLİYYAT AKADEMİYASI YARADILACAQ

Yaxın illərdə Azərbaycanda Nəqliyyat Akademiyasının yaradılması planlaşdırılır. Hazırda akademiyanın yaradılması ilə bağlı işlər aparılır. Akademiyada nəqliyyatın müxtəlif sahələri üzrə mütəxəssislərin hazırlanması həyata keçiriləcək.

Respublika Nəqliyyat Nazirliyi eyni zamanda Elmi-Tədqiqat institutunu da yaratmaq niyyətindədir. Institut nəqliyyat bölməsində araşdırmalar aparacaq, layihələrin və yeni standartların hazırlanmasını həyata keçirəcək.

HƏYAT HƏQİQƏTLƏRİ HAQQINDA SÖZ

Özünəməxsus dəst-xətti ilə oxuculara yaxşı tanış olan Qüdrət Nurəlinin tat və Azərbaycan dillərində "Vərəzə" ("Sərt yoxuşa qadanma") adlı növbəti kitabı çapdan çıxmışdır. "Azərnəşr"-in nəfis tərtibatla təqdim etdiyi bu kitabda müəllifin tat və Azərbaycan dillərində qələmə aldığı hekayələr, şeirlər və mənsur şeirlər toplanıb.

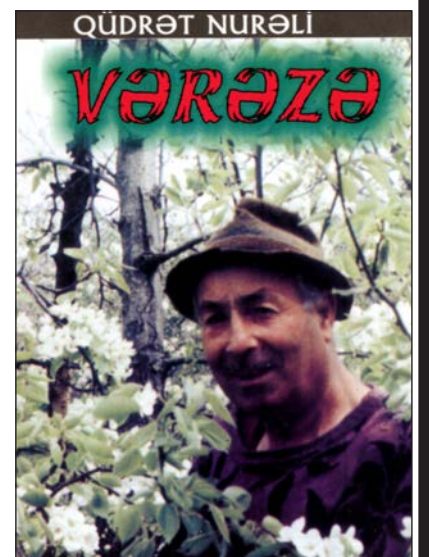
Mövzularını bu günkü həyatımızdan alan, aydın və sadə dildə həyat həqiqətlərindən söhbət açan Qüdrətin əsərlərində məslək aydınlığı, zəhmətsevərlik, gözütoxluluq aparıcı xətt təşkil edir. Öz hekayələrində elinə-obasına, doğmalarına qarşı laqeyd insanları tərbiyələndirməyə çalışan, zamanın gərdişinin dəyişməsi ilə xislətini dəyişmiş, insanlıqdan uzaq düşmüş adamları mənəvi saflığa səs-ləyən yazıçı oxucunu bu günümüz

YENİ KİTAB

və sabahımız haqqında düşünməyə məcbur edir. Bəzən öz düşüncələri və xatirələri ilə üz bəzən qalan Qüdrət qeyri-adi süjetlərlə onları oxucununkulaşdırır. İstər-istəməz hərə burada öz həyatının müəyyən anlarını duyur.

Kitabda verilmiş mənsur şeirlər də diqqəti çəkir. Bu qısa, amma dərin məzmunlu lövhələrdə müəllif dünyanın bəzəyi, mehvəri və gövhəri olan yaxşı adamları vəsf edir.

Tanınmış alim, professor Maq-sud Hacıyevin redaktorluğu ilə işıq üzü görmüş yeni kitabın ən dəyərli cəhətlərindən biri odur ki, tatca qələmə alınmış hekayələrin və şeirlərin dili xüsusilə səlis və zəngindir. Müəllifin bir sıra

unudulmuş sözlərdən və deyimlərdən istifadə etməsi, çoxmənalı sözlərin açılmamış çalarlarına üz tutması onu göstərir ki, Qüdrət Nurəli həm də doğma tat dilini inkişaf etdirməyə çalışan yazarlardandır.

"Samur"

Ağac əyildi - sındı,
İgid əyildi - öldü.
Azərbaycan atalar sözü.

QUSAR KİÇİLER - 75

Нуреддин Шерифов

Гульсенем Амирбегова

Ильяс Ильясов

Ибрагим Межидов

■ Чи республикадин райондин газетрин арада чешнелу ва нуфузлу газетрикай садни "Кіцлар" я. Алатай асирдиз чи республикада Советрин гьукумат туькьур хьайила, сифте яз акьатай газетрик "Кіцлар"ни акатзава. Алай вахтунда газетдин 75 йис тамам хьанва. Ам 1932-йисуз кардик акатнай. Газет сифте йисара "Социализмадин темп" тівар алаз Азербайжандин Коммунистрин Партиядин Хьилерин райондин комитетдин ва райондин исполкомдин орган хьиз акьатна. Азербайжан республикадин "Коммунист" газетди вичин 1932-йисан 9-октябрдин тилитда и вакъиадихь авсиятда кхьенай: "Кьадардал гьалтайла тिमил миллетрин арада "Лезгинка" кьуьлуьналди, черкескадалди ва хенжелдалди "машгьур" тир лезги халкь кьенин юкьуз мектебрин, эдебиятдин, прессадин ва маса затарин иеси хьанва. И йикъара Хьилерин райондин комитетдин ва исполкомдин орган яз лезги ва туьрк члаларал "Социализмадин темп" тівар алай газет чапдай акьатуни гьа и кармад гьилера субутзава".

Тарихдиз вил вегьейтла, "Кіцлар" газетдин бине "ЦиверекI" тівар алай, гьилин хатларалди кхьенвай газетди кутунвайди малум жезва. И газетдин кьилин редактор Хьилерин райондин исполкомдин кьил, лезгийрин тівар-ван авай кьелемэгьли Нуреддин Шерифов тир. Жавабдар секретарвиле райондин дишегьлийрин савад артухарун патал ина кьиле физвай компанидиз регьбервал гайи виклегь ва савадлу муаллим Гульсенем Амирбеговади кьвалахзавай. Азербайжан ва лезги члаларалди акьатзавай и газетдиз материалар халкьдин арада "Нуреддин буба" хьиз сейли хьанвай, чи члал, меденият вилик тухун патал чьехи алахьунар

авур Н.Шерифова гьазурзавай. Гульсенем муаллимди лагьайтла, гьилин хатлуналди адан 7 чин акьудзавай. Хьиле гьазурзавай газет Кіцлариз, Яргун, Тигьир, Калунхуьр, Тигьиржал ва Уьнуьгь хуьрериз рекье твазвай. Халкьдин арада чьехи гьуьрмет кьазанмишай и газет кимерал, жемят гзаф кватI жезвай чкайрал ван алаз келдай. Ам и кьайлада са йисуз акьатна. Са йисалай газет "Социализмадин темп" тівар алаз Кьубадин типографияда 350 экземпляр тираждалди чап жез башламишна. Гуьгьуьнлай Кіцлара типография кардик акатна. Линотип машинади кьвалахун патал иниз нухави Баба Беширов атана.

1932-1999-йисара газетдиз регьбервал гайи ксар агьадихь галайбур я: Нуреддин Шерифов, Ильяс Ильясов, Ибрагим Межидов, Кьачабек Нагьиев, Энвер Шагьвеледов, Али Селимов, Гьамид Алиев, Селимхан Азизов, Нуьсрет Мустафаев ва Багьадур Кьачабек.

1999-йисалай газет чи тівар-ван авай журналист Видади Севзиханован регьбервиле кьвал акьатзава. 1971-йисуз Яргунрин хуьруьн юкьван мектеб, 1976-йисуз Азербайжандин Гьукуматдин Университетдин журналистикадин факультет куьтягьай Видади Севзиханова виликан йисара газетдин корректорвиле, мухбирвиле, хуьруьн майишатдин отделдин заведишвиле, жавабдар секретарвиле кьвалахнай. Кіцларикай, адан кьегьал ксарикай вишералди макъалайрин ва очеркрин автор тир Видади Севзиханова газетдиз цийи нефес гьана. "Кіцлар" вичин рубрикайралдини темайралди генани девлетлу хьана. Газетдин чинра дидед члалалди акьатзавай материалрин кьадардиз ва мана-метлебдиз кьетлендаказ фикир гузва. Са гафуналди, "Кіцлар"

Шикилда: газетдин гилан редактор Видади Севзиханов коллективдихь галаз санал.

газетди "Социализмадин темп"ди кутур рехь лайихлудаказ давамарзава. Гьавилияй кье чи республикада ара датлана акьатзавай са шумуд райондин газетдин сиягьдик "Кіцлар"ни акатзава. Редакция патал цийи техникадин база ва кьулай шартлар яратмишнавай кьилин редакторди ва ада регьбервал гузвай коллективди "Кіцлар" келдайбурун рикI алай газетдиз элкьуьрнава.

Чна "Кіцлар" газетдин коллектив юбилейдихь галаз авсиятда тебрикзава, чи кьелемэгьлийриз халкьдин тарихдик ва медениятдик пай кутазвай и карда чьехи агалкьунар тлалабзава. Куь кьелем хци, куь газетдин тираж маднин пара хьурай!

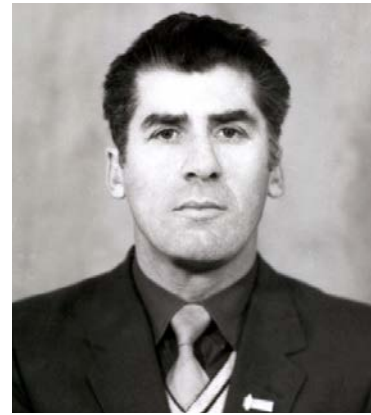
"Самур"

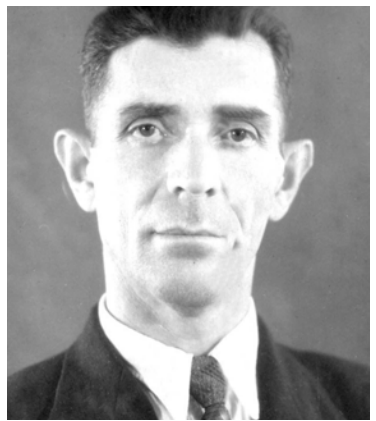
Шикилда: редактор Нуьсрет Мустафаев (чапла патай вилик жергеда сад лагьайди)

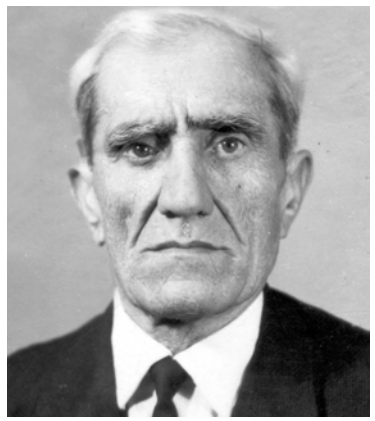
Селимхан Азизов

Багьадур Кьачабегов

Али Селимов

Гьамид Алиев

Президент Ильхам Алиев своим распоряжением утвердил состав азербайджанской части межправительственной комиссии по экономическому и гуманитарному сотрудничеству между Азербайджанской Республикой и Республикой Дагестан Российской Федерации. В комиссию вошли: первый заместитель премьер министра нашей страны Ягуб Эййубов (председатель комиссии); заведующий отделом экономических связей со странами СНГ аппарата Кабинета министров Кямал Исмаилзаде (ответственный секретарь комиссии); министр промышленности и энергетики Натиг Алиев;

УТВЕРЖДЕНЫ ЧЛЕНЫ КОМИССИИ ПО СОТРУДНИЧЕСТВУ МЕЖДУ АЗЕРБАЙДЖАНОМ И ДАГЕСТАНОМ

министр труда и социальной защиты населения Физули Алекберов; министр здравоохранения Огтай Ширалиев; председатель Государственного таможенного комитета Айдын Алиев; председатель Государственного комитета по работе с азербайджанцами, проживающими за рубежом Назим Ибрагимов; заместитель министра и иностранных дел Халаф Халафов; заместитель министра экономического развития Ниязи Сафаров; заместитель министра транспорта Муса Пана-

заместитель министра образования Ирада Гусейнова; начальник Государственной пограничной службы Эльчин Гулиев; начальник Государственной миграционной службы Арзу Рагимов; председатель ЗАО "Азербайджанское телерадиовещание" Ариф Алышанов; президент АО "Азербэнеджи" Этибар Пирвердиев; председатель АО "Мелиорация и водное хозяйство" Ахмед Ахмедзаде.

хов; заместитель министра экологии и природных ресурсов Фирдовси Алиев; заместитель министра культуры и туризма Севда Мамедалиева;

МОСКОВСКИЕ ЛЕЗГИНЫ

18 апреля 2006 года в Москве прошла регистрацию Региональная общественная организация "Национально-культурная автономия "Московские лезгины". Председателем Совета НКА избран Урдуханов Рувфет Исамудинович. Организация входит в межнациональный консультативный совет (МКС) при Правительстве Москвы. Представителем от НКА в МКС и заместителем председателя Совета НКА избран Амиль Саркаров. Мы попросили Амиля Забитовича рассказать о новой организации. А.Саркаров с удовольствием выполнил нашу просьбу.

НКА принимает активное участие в работе МКС в составе рабочих групп по делам молодежи, по культуре, по образованию, по СМИ, по связям с территориальными органами исполнительной власти г. Москвы. Учредителем НКА является Местная общественная организация "Лезгинская национально-культурная автономия района Марьино города Москвы".

Основными целями, задачами и направлениями деятельности НКА являются следующие: содействие сохранению и развитию лезгинского и других языков лезгинской группы, традиций, культуры лезгин и народов лезгинской группы в различных формах, содействие участию граждан в просветительской и благотворительной деятельности, охране памятников истории и культуры, становлению национального образования и т.д.

Деятельности науки, культуры, искусства тесно сотрудничают с новой организацией. Среди них доктор медицинских наук, профессор Алихан Алиханов, доктор философских наук, профессор, действительный член РАН, Абдусалам Гусейнов, доктор технических наук, профессор Серкер Серкерев, живописец, заслуженный художник РФ, Карахан Сефербеков, доктор физико-математических наук, профессор, депутат Государственной Думы, первый заместитель председателя Комитета ГД по вопросам местного самоуправления Гаджимет Сафаралиев, доктор исторических наук, профессор Камалудин Гаджиев и другие.

Организация большое внимание уделяет изучению родного языка. С этой целью в Русско-дагестанском культурно-образовательном центре "Намус" при школе № 747 организованы курсы лезгинского и агульского языков. Такие курсы организовываются в МГУ.

До июля 2006 года интересы лезгинской общины города представлял Лезгинский Благотворительный Фонд - ЛБФ, а с июля 2006 года и по настоящее время вся этнокультурная деятельность ведется под эгидой Региональной общественной организации "Национально-культурная автономия "Московские лезгины".

По инициативе ЛБФ с апреля 2004 года были организованы курсы кавказских танцев, которым обучаются лезгинская молодежь, представители других народов Южного Дагестана, Кавказа. Занятия ведет профессиональный хореограф, в прошлом выступавший в ансамбле "Лезгинка" - Аскер Алиев.

17 марта 2005 года в Государственном Кремлевском Дворце был проведен концерт в честь лезгинского национального праздника "Яран Сувар". Организаторами концерта являлись Федеральная лезгинская национально-культурная автономия (ФЛНКА) и московская община лезгин вместе с ЛБФ. А 17 марта 2007 года в Концертном зале гостиницы "Космос" состоялся концерт, посвященный этому празднику. Организаторами мероприятия были ФЛНКА и НКА "Московские лезгины" при поддержке Комитета межрегиональных связей и национальной политики города Москвы.

При участии ЛБФ в Москве начали проводиться молодежные танцевальные вечера - "Демы". Помимо этнообъединительной функции танцевальные вечера, являясь одной из форм проведения досуга, способствуют знакомству с культурой и особенностями лезгинских народов, т.к. являются открытыми для всех желающих и их посещают москвичи - представители разных национальностей. С 2005 года проведены 6 таких вечеров. Последний Дем был проведен 29 апреля 2007 года. Он также был организован НКА и на нем присутствовало около 150 человек.

ЛБФ и НКА взаимодействуют с организациями и структурами, чья деятельность направлена на развитие межнационального сотрудничества, пропаганду идей мира; принимают участие в детских и молодежных интернациональных слетах и международных лагерях, организованных Интерклубом "Этносфера" при поддержке Правительства Москвы.

С сентября 2004 года ЛБФ (с сентября 2006 года НКА "Московские лезгины") получил возможность проводить культурные мероприятия в Московском Доме Национальностей. Были проведены семь

мероприятий. Среди них круглый стол: "Лезгины в культурной жизни Москвы", состоявшийся 18 сентября 2004 года; круглый стол: "Многонациональное студенчество Москвы: состояние и перспективы" (15 декабря 2004 года), участником которого стали интеллигенция и студенты, представители лезгинской, казахской, туркменской, тувинской и других диаспор; творческий вечер лезгинской поэтессы и журналиста С.Керимовой (22 декабря 2004 года), на котором присутствовали преподаватели и студенты ВУЗов, научные сотрудники НИИ, деятели культуры, писатели, журналисты, круглый стол "Лезгины в Москве" (18 ноября 2006 года), который собрал деятелей науки, культуры и политики, общественных деятелей, презентация творческих работ молодых модельеров, которая состоялась 21 апреля 2007 года.

Помимо этого, ЛБФ и РОО "НКА "Московские лезгины" принимали активное участие в следующих мероприятиях:

1. лично-командное первенство по армспорту среди национально-культурных объединений г. Москвы на кубок ГУ МДН, проведенный 11 марта 2006 года. Один из спортсменов, представлявших ЛБФ - Эдуард Гаджибеков занял первое место в весовой категории свыше 90 кг в рамках личного первенства. По итогам командного первенства ЛБФ занял третье место.

2. Круглый стол "Москва многонациональная и молодежь", проведенный 11 октября 2005 года в МДН. Участниками круглого стола стали руководители и представители Департаментов и Комитетов Правительства города Москвы, префектур административных округов г. Москвы, члены Межнационального консультативного совета при Правительстве Москвы, лидеры молодежных объедине-

ний, представители Интерклуба "Этносфера".

Форум молодежи Москвы "Нам интересно вместе", состоявшийся 31 января 2007 года в МДН. В форуме приняли участие лидеры и активисты молодежных некоммерческих организаций, национальных культурных автономий и объединений, студенческих организаций ВУЗов, представители государственных организаций, представители дипломатического корпуса, журналисты. РОО НКА "Московские лезгины" выступила с презентацией, рассказала об опыте работы и своих планах.

Общественный праздник "Навруз", который был проведен 24 марта 2007 года на ВВЦ. Организаторами праздника выступили Правительство Москвы, Комитет межрегиональных связей и национальной политики города Москвы, ГАО "Всероссийский выставочный центр". Основными участниками праздничных мероприятий стали десять общин и диаспор города Москвы, национальные общественные объединения. НКА "Московские лезгины" была представлена почти на всех праздничных мероприятиях: концертной программе, выставке-продаже произведений прикладного искусства, печатной, аудио и видеопродукции, картин, дегустации и продаже блюд национальной кухни. На праздничных мероприятиях побывало свыше 4 тысяч человек.

Запомнился V Московский международный фестиваль национальных искусств "Красота спасет мир", проходивший 2-6 апреля 2007 года в МДН.

А в VIII-ом Международном конкурсе Высокой моды национального костюма "ЭТНО-ЭРАТО", проходившемся 13-15 апреля в здании Правительства Москвы приняли участие свыше 150 модельеров и дизайнеров одежды, представлявших 27 регионов России и 14 зарубежных государств. От НКА "Московские лезгины" представили свои коллекции три молодых модельера из Москвы (Зиядин Алимгомедов, Севда Рамазанова и Эсмральда Ганиева): две - в номинации "Этнические мотивы в современном костюме" и одна коллекция в номинации "Ретро".

На вечере знакомств кавказской молодежи, организованном Российским конгрессом народов Кавказа 17 июня 2007 года в банкетном зале гостиницы "Korston" НКА также приняла активное участие. На вечере присутствовало свыше 200 человек, в т.ч. представители политических и молодежных организаций.

Интернет-ресурсы: www.moslezgi.ru - официальный сайт РОО "НКА "Московские лезгины"

Внук дагестанского эмигранта, сын уличного торговца Мустафа Дагистанлы многого добился в жизни, стал уважаемым человеком в Турции. Причем он преуспел не только в спорте, но и в политике, и бизнесе.

Родился Дагистанлы в 1933 году. В детские и юношеские годы, как и многие его сверстники, жившие в деревнях, увлекался национальной борьбой, а серьезно стал заниматься этим единоборством в армии. Там его заметил Яшар Догу, знаменитый борец и тренер, с именем которого связаны все самые значительные достижения турецких вольников. Проницательный наставник, взявшийся тренировать Дагистанлы, не ошибся в своем подопечном, который не только обладал талантом, но и был необычайно трудолюбив и настойчив. Деревенский парень, выросший в

НЕПОБЕДИМЫЙ МУСТАФА

бедноте, понимал, что судьба предоставила ему редкий шанс выбиться в люди, и он им воспользовался в полной мере. Трижды Дагистанлы выступал на чемпионатах мира и дважды на Олимпийских играх и неизменно поднимался на высшую ступень пьедестала.

Вот как о нем пишет в своей книге "Борьба - занятие мужское" известный специалист борьбы Сергей Преображенский: "Не было в Турции борца более знаменитого, более яркого, более своеобразного. Мустафа начал выступать в весе до 57 кг. Худой. Даже не мускулы, а одни жилы. Орлиный нос. Жесткий взгляд. Этот

по-настоящему великий борец не мог себе позволить расслабленности, улыбочек перед схваткой. Вот почему он был таким жестким: он был собранным. Стоит в углу ковра, вперив взор куда-то в пространство. Тонкие губы беззвучно шепчут молитву. Для наших борцов, видевших его на ковре или встречавшихся с ним в поединках, он был прекрасным образцом применения разумной тактики в сочетании с остроумной до автоматизма отшлифованной техникой. Борцом выдающегося мастера, негибсаемого характера, твердой воли".

Дагистанлы ушел из борьбы после победы на Олимпиаде в Риме

в 1960 году. Тогда ему было 27, он находился в отличной форме и, как считают специалисты, мог бы еще покорить не одну спортивную вершину. Но борец решил не искушать судьбу и уйти непобедимым. Сразу после финальной схватки в Риме он встал на колени, поцеловал ковер и со слезами на глазах удалился в раздевалку.

Завершив выступления в спорте, Дагистанлы занялся с бизнесом, заработанные борьбой деньги вложил в транспортную компанию, специализирующуюся на пассажирских перевозках. Автобусы с надписью "Дагистанлы" курсировали по всей Турции,

принося их владельцу немалую прибыль. Успешно он занимался и политикой, был членом турецкого парламента.

Несколько лет тому назад он отошел от дел, стал часто бывать на чемпионатах мира и Европы, куда его неизменно приглашают организаторы. Приветливый и общительный, совсем не напоминающий того сурового и жесткого атлета, каким его видели на борцовском ковре он был искренне рад каждой встрече с дагестанскими журналистами. "Мне много раз доводилось быть свидетелем блистательных побед Али Алиева, - говорил Дагистанлы. - Я радовался за него и гордился тем, что на дагестанской земле, откуда происходят мои предки, рождаются такие сильные личности, как мой друг Али".

Мурад КАНАЕВ

“САМУР” ДИН МЕКТЕБ

ВАТАН!

Ватан! Гъа и са гафуни регъу-кичле касдикни
виклегвал, жуьрэтлувал, лувар кутада.

ЛУКИАН.

Хъун клан ятла ваз къегъал инсан,
Ватандиз бахш ая на уьмуьр жуван!

Д.ФОНВИЗИН.

Акьалтзавай несилрик хайи ватан клан хъунин
гъиссер кутунин виридалайни хъсан такъат бу-
байрихъ чпихъ ахътин кланивал хъун я.

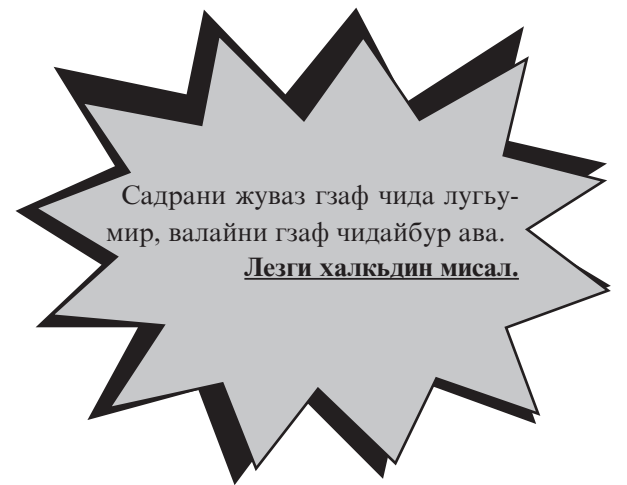
Ш.МОНТЕСКЬЕ.

Жуван ватандал къарувал - им вири дуьньяни
клан хъунухъ я.

К.ГЕЛВЕЦКИЙ.

Инсандиз, мегъуьн тарциз хъиз вичин хайи
накъвадай хкаж, члехи хъун -регъят, хайи ватанда
дувулар квахъун, амуьк тавун ам патал вирида-
лайни члехи бедбахтвал я.

А.ИГНАТЬЕВ.

Садрани жуваз гзаф чида лугъу-
мир, валайни гзаф чидайбур ава.

Лезги халкъдин мисал.

ЧИ ЖЕГЪИЛАР

ЕВРОПАДИН ЧЕМПИОН ХЪАНА

Алай йисан майдиз Словакиядин меркез Братиславада каратэ-додай киле фейи, 42 уьлкъедин пагъливанри иштиракзавай Европадин чемпионатда вич 1987-йисуз Мегъарамдхуьруьн райондин Къартас Къазмайрин хуьре дидедиз хъайи Ягъя Шихагъмедов Европадин чемпион хъана. Ада пудра РФ-дин чемпионвилин твар къачунва. Алай вахтунда Дагъустандин Техуниверситетда клелзавай Ягъядин мурад дуьньядин чемпион хъун я.

ХАЛКЪДИН РУГЪДИЗ КЪУЛЛУГЪЗАВА

И йикъара вичин 20 йисан юбилей къейд авур лезгийрин ва Дагъустандин эстрададин сейли манидар ва композитор Замиран яратмишунар мадни вилик физва. Дагъустандин Педуниверситетда клелзавай адан “Муьгъуьббат ахвар я” мани вириниз сейли хъанва. И манидин клип “Эльфильмдин” сценарист Эльдар Ферзиева лентиниз къачунва. Халкъдин руьгъдиз къуллугъзавай Замира лезгийрин арадай акъатнавай халкъдин маниярни арадал хкизва.

АЛИМ ВАХАР

Лезги алим, араб члалан пешекар, Дагъустандин Педуниверситетдин доцент Шамил Абукарова яргъал йисара Бакуда клвалахна. Адан рушари Гаянади ва Дианади Бакуда юкъван мектеб акъалтларна. Гила и хизан Магъачкъалада яшамаш жезва. Дидед члал хъиз, урус, азербайжан, араб ва ингилис члаларни дериндай чирай вахари бубадин рехъ давамарзава. Гаянади “Лезги ва араб члаларин синонимия”, Дианади “Азербайжан, лезги ва ингилис члаларин синонимия” темайрай диссертацияр хвена. Абуру Дагъустандин Педуниверситетдин араб члалан ва ингилис члалан кафедрийрин доцентар я.

9 МЕДАЛЬ КЪАЧУНВА

1990-йисуз Къурагъа дидедиз хъайи, 17 яшда авай Мурад Рамазанова икъван гагъди Дагъустанда ва Урусатда киле фейи турнирра дзюдодай 9 медаль къазанмишнава. Ада сифте медаль 10 йиса авайла къачуна. 12 йиса авайла кызил медаль къачур мурад Дагъустандин чемпион хъана. Алай вахтунда ам дуьньядин чемпионатдиз гъазур жезва. Гададин мурад дуьньядин чемпион хъун я.

УРУСАТДИЗ СЕЙЛИ ХЪАНА

Алай вахтунда Волокамск шегъердин гимназияда клелзавай, вичин бине Стлал Сулейманан райондин Агъастлал Къазмайрилай тир Марина Садыкъи вири Урусатдиз сейли хъанва. Москвада чапдай акъатай “Волокамск в очерках краеводов” ктабдик адан “Волокамск райондин топонимика” макъала акатнава. Вич 14 йиса авай, цудралди макъалайрин автор тир Марианади фад-фад илимдин конференцийрал докладарни ийизва. Виклеь лезги рушан рикле жележегда члехи алим хъунин къаст ава.

МУЗЕЙ КІАНДА

Играми “Самур”, аз ван хъайивал, Дагъустандин Хасавюрт райондин Къурушрин хуьруьн 1-нумрадин юкъван мектебда вири республикадиз сейли музей тешкилнава. Мектебдин музейда литер, кларасдин чанахар, тлурар, дулахар, шаламар, епер, цилер, чувалар, харалар, рекъер, чхраяр, тупучлар, кармахрадай алатар, гъакл ругунар, хивеганар, гъилин регъвер, пурар, къенерар, алухар, къадим пулар, кварар, хъенчлин къапар ва маса затлар ава.

Ибур чи халкъдин тарихдикай, медениятдикай, ацукъун-къарагъуникай хабар гузвай экспонатар я. Жечни ихътин музейр чи мектебрани тешкил авуртла? Чи накъварикай гъикъван къадим затлар хкатзава. Заз чиз, абуру хуьн, аялриз хайи чил кланарун патал гъар са мектебдихъ вичин музей хъунухъ герек я.

Илдар КЕРЕМОВ,
Къуба район.

ПЕПЕ ХАЛА

■ Хъана къван, хъанач къван са пепе хала. Ада текдиз пуд хва хуьзвай. Члехи хва какадин къил алайди, юкъванди чларчлин гардан алайди, гъвечидини къалунин къвачер къайди.

Пепе халади абурув я цан цаз тунач, я векъ ягъиз. Вири залан клвалахар ада вичи авуна. Рухвайриз лагъайтла, я гатун зегъемвал, я хъуьтлуьн къай, я зулун векъи гарар, я гатфарин марфар акунач. Абуру къванцин кланик экъечзавай хъипи векъер хъиз, сефилдиз члехи жезвай.

Эхирни Пепе хала къуьзуь хъана. Ам кефсуз яз, месе гъатна. Гъикъван клвалахда?!

Са йифиз, цайлапан ягъиз, клеви марф акатна. Къвализ тилияр атана. Къавуз кул гана кланзавай.

- Завай къавал экъечлиз жедач, - лагъана члехи хци, - зи какадин къил хада.

- Завайни жедач, - лагъана юкъван хци, - зи чларчлин гардан гару къатда.

МАХ

- Зи къалунин къвачер къежена, къвечлил жеда, - лагъана гъвечли хци.

Маса чара амуькнач: месикай хкечлна, азарлу Пепе хала верхи кулни гваз къавал акъахна.

Йиф акъатна, амма Пепе хала хтана акъатнач. Экв хъана, марф акъвазайла, члехи хва къежел экъечлна. Адаз къавалай аватна, гъаятдин юкъвал ярх хъанвай чпин диде акуна.

- Аман, чан диде, вун къена хъи! - ада къве гъиливни вичин къил клевииз чуькъвена. Адан какадин къил къве пад хъана.

Члехи стхадин гуьгъуьниз атай юкъван стхадайни гъарай акъатна:

- Зи гардан хурай, диде, вун къавал ракъурай! - лагъана, ада къил галтадна. Гъасятда адан чларчлин гардан галатна.

- Зи къвачер хурай, диде, къавал акъах тавур! - шез-

шез, мет-къил гатана гъвечли хцини. Адан къалунин къвачер са шумуд чкадилай къатл хъана.

Пепе хала къенвачир. Явашдиз къарагъна, ада вичин вилерилай къвезвай накъвар миьна, сифте члехи хцин къилелай гъил алтадна, лагъана:

- Ви къил гъулдандинди хурай, бала!

Ахпа юкъван хцин гардандивай гъил гуьцна, лагъана:

- Ви гардан пагъливандинди хурай, хва!

Эхирдай гъвечли хцин къвачеривай гъил гуьцна, лагъана:

- Ви къвачер дагъдин яцранбур хурай, чан бала!

Дидедин вилик сад-садалай виклеь пуд къегъал акъвазна.

- Лагъ, диде, ви къуллугъ! - хуруз гъуд яна, такабурлу къилер агъузана абуру.

- Чан балаяр, куьн икл акун фадлай зи эрзиман тир, Гила дидедин мурад къилиз акъатна, - гъакл лагъана дидеди гъамишалугъ яз вилер акъална.

ДАГЪУСТАНДИН ЛЕЗГИ РАЙОНРА

АХЦЕГЪ

КЪЗИЛ ДЕРЕДИ ХАЛКЪ ХУЪДА

Чилин деринрин девлетри халкъар девлетлу авур, абур амайбурулай вилик акъудай мисалар гзаф ава. Квачерик ихътин девлет квай халкъарикай садни лезгийр я. Гъавилай алай йисан майдиз Ахцегъа РФ-дин Госдумадин урус ва лезги депутатрин, РД-дин Халкъдин Собранидин депутатрин, гьукуматдин векилрин, са жерге министррин, Къиблепатан Дагъустандин районрин къилерин, алимрин, карчийрин ва чкадин агъалийрин векилрин иштираквилелди вини дережадин мярекат кыле фена.

Мярекатдал "Рос Инвест" ООО-дин къилин директор Андрей Воротнева чкадин агъалийриз ина инсанрин сагъламвилеиз ва тлебиатдиз зарар тагудай комбинат эцигда лагъана гаф гана. Къизил дерада дуьньяда авачир хътин цур гъасилдай кархана эцигда лугъузвай ксарин гафарив гекъигайтла, цийи фабрикадикай лезги агъалийриз гзафни-гзаф хийир жеда. Цийи рекбер, газ, майшатдин дараматар, кве агъурдав агакъна къвалахдай чкаяр, райондин бюджетдиз къведай налогрин члехи пулар ва мсб.

Къизил дерада цур гъасилдай фабрикадин сад лагъай пай 2011-йисуз кардик кутада. 2015-йисуз ада проекта къалурнавай вири къуватдалди къвалахда.

СТАЛ СУЛЕЙМАН

"КПУЛ ЯТАР" СЕЙЛИ ЖЕЗВА "

Стал Сулейманан райондин Къулан Стлал хуьре эцигнавай, "Кпул ятар" твар алай цийи санатория къвердавай вириниз сейли жезва. И мукъвара лезгийрин твар-ван авай алимри, духтурри ва карчийри ина кыле тухвай конференцидал къейд авурвал, алай вахтунда Къулан Стлалрин и карханада герек къадар дараматар, къуллугъар, пешекарар хъанва. Санаторийда вири крар духтурри ва алимри гуьзчивилик кутунва. Гъавилай инай нарази яз, сагъламвал патал чпиз герек тир къуллугъар агакъ тавур кас бажагъат хъфида.

Цийи санаторияди инсанрик гзаф акатзавай жалгъайринни кларабрин, риклинни дамаррин, руфунинни ратарин, нервийрин, урологиядинни гинекологиядин, хамунин ва маса азарар дарман галализ сагариз жедай шартлар арадиз гъанва. "Кпул ятар" санаторийдал Дагъустандин Медакадемияди, "Гипократ" институтди, адан директор, твар-ван авай алим Камил Магъмудова къюмвал тухузва, герек тир вири куьмекар гузва.

"Кпул ятар"ин бине кутурди, затли алачир чкадал югъкъандивай сейли жезвай санаторий арадал гъайиди вичи яргъал йисара Калининна тварунихъ галай совхоздиз регъбервал гайи виклегъ тешкилатчи, РФ-дин ва РД-дин лайихлу агроном, "Гъурметдин нишан" ордендин сагъиб Сиражудин Альдеров я. И сейли кас рягъметдиз фейидалай гуьгъуьниз бубадин кар адан хва, машгъур духтур ва алим, медицинадин цийи приборар арадал гъунин рекъай устад Альдер Альдерова давамарзава.

Исятда санаторийда тлуьнар гун, ксун-къарагъун, ял ягъун, машгъулатар тешкилун, сиягъатриз фин, маса шартларни артухарзава. Ина члехи эцигунар гъиле къунва. Къудвад йисалай санаторийда санлай 300 кас къабулиз ва абуруз къуллугъиз жеда. Мукъвал йисара "Кпул ятар" сагъламвал мягъкемардай члехи меркездиз - шегъердиз элкъведа.

Роза ГЪАЖИМУРАДОВА

"СУВАР" ПОРАДЕТ КУСАРЦЕВ

Вняв многочисленным просьбам своих поклонников, известная лезгинская группа "Сувар" проведет большой концерт, который состоится 28 июля в 19⁰⁰ на центральной площади г. Кусары.

ДУБАЙРИ КУЪМЕК ГАНА

Азарлу хъайила, инсанди неинки духтурриз тавакбу ийизва, гъаклини аллагъдивай куьмек мукъвал-мукъвал тлалазва. Дубади инсандиз гъакъикъатдани сагъ хъжез куьмек гузва. И кар США-дай тир духтурри субутарна. Абуру рикел операция гуьзлемишзавай 150 кас хкъяна. Са паюннин патахъай мукъва-къилийри вахт-вахтунда дуьаяр ийизвай. Къейдна кланда хъи, мукъва-къилияр жуьреба-жуьре динриз ибадат ийизвайбур тир. Нетижаяр аламатдинбур хъана: чпин патахъай дуьаяр авур агъалияр амайбурулай фад сагъ хъхъана.

ГАФАЛАГ

Журналист Этибар Стлурвиди къватнавай гъуцарикай манийра лезги члалан лап куьгъне къатариз талукъ цудралди къадим гафар ава. Сифте яз М.Меликмамедова абурукай са къадарбуруз баянар ганва.

Асагун	-	телеф ийин
Асун	-	четин
Ахъад	-	берекат
Ачлах	-	фан жуьре, къелечл фу
Гул	-	къал
Дувар	-	гуьне
Жегъ	-	къушун
Жул	-	яракъ
Зегъ	-	дяве
Кан	-	ругъ
Кел	-	хуррам
Къел	-	ризкъи
Лахар	-	гъунар
Левер	-	махлукъат
Ликвер	-	няметар
Сен	-	мурад
Сирим	-	къайнар
Тару	-	ракъин пепе
Тим	-	хатур
Чарахар	-	пунар
Чарун	-	мужидат
Чвел	-	сагъиб
Черхи	-	уьмуьр

НӘР ŞƏKİL BİR TARİXDİR

Ötən əsrin 30-cu illərində çəkilmiş bu şəkillə bağlı hər hansı bir məlumat olanlardan redaksiyamızla əlaqə saxlamağı xahiş edirik

В РОССИИ ПРОДОЛЖАЕТСЯ РЕГИСТРАЦИЯ НАШИХ СООТЕЧЕСТВЕННИКОВ

"В настоящее время в России проживает 2,5 млн. азербайджанцев. После вступления в России в силу закона "О миграции", азербайджанцы начали деятельность в соответствие с этим актом. Мы очень хотим, чтобы наши соотечественники проживали в России на легальных основаниях". Об этом заявил председатель Госкомитета по работе с азербайджанцами, проживающими за рубежом, Назим Ибрагимов.

Он отметил, что регистрация азербайджанцев в России ведется в легальной форме без затруднений для наших соотечественников.

ОБЪЯВЛЕНИЯ

Требуются помощница по ведению хозяйства и по уходу за детьми, а также помощник по уходу за садом.

Тел: 5-49-45 (г. Кусары).

Продается дом с жилой площадью 225 кв.м. имеется сад (8,5 соток).

Адрес: г. Кусары, ул. Т.Алиева, 89.

Тел: 5-22-58, 050 738 22 96;

050 374 57 19.

САМУР

Главный редактор
Седагет КЕРИМОВА

Адрес редакции:
AZ 1073 Баку, Метбуат
проспекти, 529-й квартал,
Издательство "Азербайджан",
этаж 3, каб. № 101.

e-mail:

sedagetkerimova@rambler.ru
Расчетный счет
26233080000
Капитал банк г.Баку
1-й Ясамальский филиал
код 200037

ВОИН 130024708
Газета
зарегистрирована в
Министерстве печати и
информации
Азербайджанской

Республики. Рег. № 78

Индекс: 5581

Тираж: 2000

Заказ: 2911

Тел: 432-92-17

НАПЕЧАТАНА В ИЗДАТЕЛЬСТВЕ "АЗЕРБАЙДЖАН"